

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 317/2023-29

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej Mgr. Martinom Babčanikom, advokátom, Oravská ulica 1348/8, Miloslavov, proti uzneseniu Okresného súdu Levice č. k. 10 Er 291/2010-44 zo 4. novembra 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 18. januára 2022 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Levice (ďalej len „okresný súd“) č. k. 10 Er 291/2010-44 zo 4. novembra 2021 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zároveň navrhuje priznať jej náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, napadnutého uznesenia a pripojeného spisu všeobecného súdu vyplýva, že na okresnom súde sa viedlo exekučné konanie, v ktorom sa sťažovateľka ako oprávnená návrhom na vykonanie exekúcie z 8. októbra 2010 (podaným pôvodne oprávnenou inou obchodnou spoločnosťou), doručeným exekútorskému úradu 12. októbra 2010, domáhala vymoženia peňažnej pohľadávky vo výške 10 286,47 eur s príslušenstvom proti povinným, ktorá bola priznaná na základe zmenkového platobného rozkazu Okresného súdu Nitra č. k. 29 Zm 17/2009-41 z 5. augusta 2009. Okresný súd napadnutým uznesením exekúciu zastavil podľa § 57 ods. 2 v spojení s § 243f ods. 5 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. marca 2017 (ďalej aj „Exekučný poriadok“), keďže sťažovateľka do 22. januára 2016 nespĺnila povinnosť doplniť návrh

na vykonanie exekúcie podľa § 39 ods. 4 Exekučného poriadku. Okresný súd sťažovateľku poučil, že proti napadnutému uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka namieta, že napadnutým uznesením okresného súdu bolo porušené jej právo na spravodlivý proces. Argumentuje, že okresný súd v jej veci nezistil skutkový stav dostatočne, keď zastavil exekúciu podľa § 57 ods. 2 v spojení s § 243f ods. 5 Exekučného poriadku z dôvodu nedoplnenia návrhu na vykonanie exekúcie podľa § 39 ods. 4 Exekučného poriadku do 30 dní (v zmysle § 243f ods. 1 Exekučného poriadku). Sťažovateľka tvrdí, že okresnému súdu zaslala návrh na doplnenie exekúcie v zákonom stanovenej procesnej lehote, keďže ho odovzdala na poštovú prepravu 22. januára 2016. Predmetné tvrdenie má vyplývať z príloh pripojených k ústavnej sťažnosti (rovnopisu doplnenia návrhu na vykonanie exekúcie, sprievodného listu, podacieho hárku a doručeníek). Napriek tomu okresný súd zastavil exekúciu, čím došlo aj k odňatiu jej možnosti konať pred súdom. Podľa názoru sťažovateľky mal okresný súd postupovať v zmysle § 243f ods. 6 Exekučného poriadku. Keďže tak nespravil, sťažovateľka považuje napadnuté uznesenie za ústavne neudržateľné, arbitrárne a nepreskúmateľné.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľky

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

4. Na výzvu ústavného súdu [§ 56 ods. 6 posledná veta zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] sa k ústavnej sťažnosti vyjadril okresný súd v podaní doručenom ústavnému súdu 24. marca 2023. Z jeho vyjadrenia vyplýva, že po oboznámení sa so spisom vedeným pod sp. zn. 10 Er 291/2010, so zápisom v elektronickom registri, ako aj s vykonaným šetrením na exekučnom oddelení zistil, že v spise sa dotknuté doplnenie návrhu nenachádza, v elektronickom registri o ňom nie je žiadna zmienka a na príslušnom oddelení nie je žiadna nezaložená pošta súvisiaca s predmetným exekučným konaním. K prílohám pripojeným sťažovateľkou k ústavnej sťažnosti, t. j. k predloženej fotokópii doručenký a sprievodnému listu poukázal na skutočnosť, že v nich nie sú uvádzané čísla exekučných spisov, ale iba interné čísla sťažovateľky, ktoré sú navyše písané rukou a sú zle čitateľné. Podľa názoru okresného súdu však ani tieto prílohy nie sú jednoznačným dôkazom o tom, že do konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 10 Er 291/2010 bolo sťažovateľkou doručené doplnenie návrhu, v nadväznosti na čo považuje jej ústavnú sťažnosť za nedôvodnú. S poukazom na uznesenie ústavného súdu č. k. II. ÚS 23/2020-13 z 23. januára 2020 okresný súd vyjadril názor o neprípustnosti ústavnej sťažnosti, keďže sťažovateľka nevyčerpala právne prostriedky, ktoré jej priznáva zákon na ochranu jej základných práv a slobôd.

III.2. Replika sťažovateľky:

5. K vyjadreniu okresného súdu z 22. marca 2023 poskytla stanovisko sťažovateľka, ktorá v podaní doručenom ústavnému súdu 31. mája 2023 akcentovala najmä skutočnosť, že doručka je verejnou listinou a údaje na nej sa považujú za pravdivé, ak nie je dokázaný opak.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je namietané porušenie práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu, ktorým bola zastavená exekúcia podľa § 243f ods. 5 Exekučného poriadku z dôvodu, že sťažovateľka si nespĺnila zákonom stanovenú povinnosť doplniť návrh na vykonanie exekúcie do 22. januára 2016. Sťažovateľka vidí porušenie ňou namietaných práv v nepreskúmateľnom a arbitrárnom zastavení exekúcie, na ktoré neboli splnené zákonné podmienky, čím došlo aj k odňatiu jej možnosti konať pred súdom. Podľa jej názoru mal okresný súd postupovať v zmysle § 243f ods. 6 Exekučného poriadku, keďže návrh na vykonanie exekúcie doplnila v zákonom stanovenej lehote.

7. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal či ústavná sťažnosť sťažovateľky obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. Ústavný súd sa najskôr zameril na otázku právomoci prerokovať ústavnú sťažnosť ako jednu z podmienok konania pred ústavným súdom. Právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonom upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05).

9. Súčasťou ustálenej judikatúry ústavného súdu je aj právny názor, podľa ktorého princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu je ústavným príkazom pre každú osobu, a preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a pred tým, než podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

10. Ústavný súd už vyslovil, že opakujúca sa legislatívna konštrukcia Exekučného poriadku, ktorá obsahovala to, že proti uzneseniu v exekučnom konaní je odvolanie prípustné, len ak to Exekučný poriadok pripúšťa, vychádzala z toho, že podľa § 202 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku

(účinného do 1. júla 2016) platilo, že odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu v exekučnom konaní, ak Exekučný poriadok neustanovuje inak. Táto norma však platila len do prijatia Civilného sporového poriadku, ktorý obdobnú normu v úprave odvolania neobsahuje a ktorý okrem iného Exekučný poriadok (v rozhodnom čase) doplnil tak, že v § 9a ods. 1 ustanovil, že ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa Exekučného poriadku sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Tieto ustanovenia Exekučného poriadku sa vzťahujú aj na exekúciu, v ktorej bolo vydané namietané uznesenie, pričom podľa § 357 písm. a) Civilného sporového poriadku odvolanie je prípustné proti uzneseniu súdu prvej inštancie o zastavení konania. Ústavný súd ďalej vyslovil, že táto osobitná konštrukcia prípustnosti odvolania sa vzťahuje aj na zastavenie exekučného konania, keďže od 1. júla 2006 niet takej normy, podľa ktorej odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu v exekučnom konaní, ak Exekučný poriadok neustanovuje inak. Vo vzťahu k namietanému uzneseniu okresného súdu bolo teda možné podať odvolanie, o ktorom bol na rozhodnutie oprávnený príslušný odvolací súd. Preto proti uzneseniu okresného súdu ústavný súd nemá právomoc na prerokovanie ústavnej sťažnosti a z toho dôvodu bola ústavná sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde odmietnutá (m. m. III. 38/2022, II. ÚS 511/2022).

11. Na popísanom závere nemôže nič zmeniť ani poučenie napadnutého uznesenia o neprípustnosti odvolania (prípadnú nesprávnosť jeho znenia sťažovateľka v konaní pred ústavným súdom, ktorý je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, nenamietala; tvrdila, že odvolanie proti napadnutému uzneseniu nie je prípustné). K predmetnej skutočnosti a princípu subsidiarity považuje ústavný súd za nevyhnutné dodať, že sťažovateľka zastúpená tým istým právnym zástupcom v inom konaní vedenom ústavným súdom pod sp. zn. II. ÚS 511/2022, za obdobných skutkových okolností, argumentovala protichodným spôsobom ako v prerokúvanej ústavnej sťažnosti. Tvrdila, že odvolanie proti uzneseniu okresného súdu o zastavení exekúcie podľa § 243f ods. 5 Exekučného poriadku je prípustné. Namietala pritom závery krajského súdu, ktorý rozhodol o neprípustnosti odvolania podaného proti uzneseniu o zastavení exekúcie podľa § 243f ods. 5 Exekučného poriadku, pričom ústavný súd vyhodnotil túto jej námietku ako opodstatnenú.

12. Keďže ústavná sťažnosť bola ako celok odmietnutá, rozhodovanie o ďalších návrhoch sťažovateľky stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 8. júna 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu